

ကီရ်ရှင်-တၢ်စ့ၢ်ခိၣ်တီဖးထီ (၁)ဘၣ်ဃးမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်သန့

တၢ်မၤနီၣ်: လၢတၢ်မၤစၢၤပၤက့ၢ်ဖိတၢ်ခိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အစီၢ်,လီၤကဝီၤတၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ကိးခါဒီး(**LEA**) မ့တမ့ၢ်ကီၢ်ရှင်က့ၢ်လၢအဒီးန့ၣ်ဝဲတၢ်စ့ၢ်ခိၣ်တီ(၁)အကူၣ်(၁)မ့ၢ်ဝဲ,တၢ်ကဘၣ်မၤအါထီၣ်ကျိၣ်စ့,တၢ်သးလီၤပလိၣ်,ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤ,မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးဖိလံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤအီၤလၢမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးသန့အပူၤလၢအဘၣ်ထွဲဘၣ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်မိၢ်ပၢ်နီၣ်နီၣ် ၁၁၁၈(က)(၂)လၢအမ့ၢ်တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ပတီၢ်တၢ်ဒီးခံ(**ESEA**) (ကီၢ်ရှင်-မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်သန့)အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကျိၣ်ကျဲၤသန့ဟံၣ်ပျါထီၣ်**LEA**အတၢ်ပညိၣ်ကွဲးစိလၢမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးတဲပျါထီၣ်မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်စ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်,ဒီးကမၤသကိးတၢ်ဒီး(**LEA**)အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဆူကီၢ်စဲၣ်တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့(**SEA**) န့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၣ်ရဲၣ်ကီၢ်ရှင်က့ၢ်သးလီၤပလိၣ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်လၢလံာ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

၁. ကီၢ်ရှင်က့ၢ်ကဘၣ်တၢ်ပၤန့ၣ်အီၤဆူတၢ်စ့ၢ်တဖၣ်အံၤအပူၤဒ်အမ့ၢ်,တၢ်ဟူးတၢ်စ့ၢ်တဖၣ်,ကျိၣ်ကျဲၤလၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကမၤသကိးတၢ်ဆူတၢ်စ့ၢ်ခိၣ်တီ ၁အကူၣ်(က)တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်,ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်စ့ၢ်မိၢ်ပၢ်နီၣ်နီၣ် ၁၁၁၈ လၢအမ့ၢ်တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ပတီၢ်တၢ်ဒီးခံ(**ESEA**)န့ၣ်လီၤ.တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်,တၢ်ဟူးတၢ်စ့ၢ်တဖၣ်,ဒီးကျိၣ်ကျဲၤကဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤဒီးကွၢ်ထံသမံသမိးက့ၢ်အီၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒ်သိးကကဲဘျုးလၢမိၢ်ပၢ်ဒီးဖိတဖၣ်အတၢ်မၤသကိးတၢ်အစီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. ဘၣ်ထွဲတၢ်စ့ၢ်မိၢ်ပၢ်နီၣ်နီၣ် ၁၁၁၈န့ၣ်,ကီၢ်ရှင်က့ၢ်ကမၤသကိးတၢ်ဒီးအကွဲၣ်မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်သန့က့ၢ်တၢ်လီၤဘၣ်အပတီၢ်ဒ်အကြားဝဲဒီးတၢ်စ့ၢ်မိၢ်ပၢ်နီၣ်နီၣ် ၁၁၁၈(ခ)လၢအမ့ၢ်(**ESEA**),ဒီးတၢ်စ့ၢ်တခါဒီးတခါပၤယုၣ်ဒီးက့ၢ်ဖိမိၢ်ပၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတၢ်စ့ၢ်မိၢ်ပၢ်နီၣ်နီၣ် ၁၁၁၈(ဃ)လၢအမ့ၢ်(**ESEA**)န့ၣ်လီၤ.

၃. ဟ့ၣ်ရဲၣ်ကီၢ်ရှင်က့ၢ်ကဟံးန့ၣ်ဝဲတၢ်စ့ၢ်လၢအပိၣ်ထီၣ်အံၤတဖၣ်ဆူ

မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်လၢဘျုးစဲလိၣ်အသးဒီးကီၢ်ရှင်-မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးအတၢ်ခိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအအိၣ်လၢ(**ESEA**)တၢ်စ့ၢ်မိၢ်ပၢ်နီၣ်နီၣ် ၁၁၁၈ အဖိလၢန့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်အစီၢ်ကဘၣ်တၢ်ကွဲးမ့ၢ်အီၤလၢခိၣ်ထံးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢကမၤသကိးတၢ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်အတၢ်ခိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအဘၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်အီၤလၢ(**South Dakota**)တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ဝဲကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. ဟ့ၣ်ရဲၣ်ကီၢ်ရှင်က့ၢ်ကဟံးန့ၣ်ဝဲတၢ်စ့ၢ်လၢအပိၣ်ထီၣ်အံၤတဖၣ်ဆူမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၢ်က့ၢ်အတၢ်ခိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လၢအိၣ်လၢ(**ESEA**)တၢ်စ့ၢ်မိၢ်ပၢ်နီၣ်နီၣ် ၁၁၁၈ အဖိလၢန့ၣ်လီၤ.ကိးန့ၣ်ဒဲးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ကွဲးမ့ၢ်အီၤလၢကမၤသကိးတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိးလၢအစ့ၢ်ဒီးကကွၢ်ကဒါက့ၢ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အိၣ်ဆဲးအါဒီးတၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်လၢအစ့ၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ထုးကွံာ်မၤပဲၤက့ၢ်အီၤလဲၣ်အစ့ၢ်,တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၢ်,တၢ်ခိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဆူကီၢ်ရှင်အက့ၢ်ဖိမိၢ်ပၢ်မၤသကိးတၢ်သန့အပူၤဒီးနီၣ်တၢ်တၢ်ခိၣ်ထီၣ်ထီၣ်က့ၢ်ဖိမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်အပတီၢ်ဒ်အကြားဝဲဘၣ်ဝဲဒီးက့ၢ်ဖိမိၢ်ပၢ်တၢ်ဟံးလိၣ်စုမၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ.

၅. ဟ့ၣ်ရဲၣ်ကီၢ်ရှင်က့ၢ်ကမၤစၢၤတၢ်လၢအလီၤတဖၣ်,တၢ်သိၣ်လိၣ်အကျိၣ်အကျဲၤမ့ၢ်စ့ၢ်,ဒီးတၢ်မၤစၢၤအစုၢ်အစုၢ်လၢကမၤစၢၤတၢ်စ့ၢ်ခိၣ်တီ(၁),အကူၣ်(က)ဒ်သိးက့ၢ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢက့ၢ်ဖိမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်သန့ကတူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအစီၢ်ဒီးကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပၤက့ၢ်ဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးက့ၢ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကိးန့ၣ်ဒဲးကီၢ်ရှင်-တၢ်စ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဖးလဲၣ်၁ တၢ်ထံၣ်လိၣ်အိၣ်သကိး

ကဘဉ်တၢ်မၤအီၤလၢမိၢ်ပၢ်အစီၢ်ဒီးသိးကဘဉ်ထွဲလိာ်အသးဒီးကီၢ်ရၢၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်တၢ်ကွၢ်စိလၢမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးအတၢ်ဟူးတၢ်စဲၤလၢကမၤစ့ၤထီၣ်မၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်ဒီးကွီၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၆. ဟူၣ်ရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်ကွီၣ်ကဟံးဖိၣ်မၤသကိးယုၣ်တၢ်ပူၤယီၤယုၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်တီၢ်ကျဲၤအကူၣ်(က)မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်တီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အစ့ၣ်အစၢၤတဖၣ်:

မိၢ်ပၢ်ဒီးကွီၣ်တၢ်တီၢ်စၢၤမၤစၢၤတၢ်စ့ၣ်ခိၣ်သ့ၣ် ၁.အကူၣ်(က)မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်ကွီၣ်စ့အစီၢ်တၢ်ကကွဲၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်မိၢ်ပၢ်ဒီးသိးကသ့မၤစၢၤဝဲအဖိတစၢၤဘဉ်တစၢၤစ့ၣ်စ့ၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်စ့ၣ်ခိၣ်သ့ၣ် ၁.ဒ်အမ့ၢ်တီၢ်ဘျီကွီၣ်ဒီးဖိသၣ်လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်သီတၢ်သၢန့ၣ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်စ့ၣ်တခါဘဉ်တခါစ့ၣ်စ့ၣ်အစီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၇. မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်သန့တၢ်စ့ၣ်ခိၣ်သ့ၣ် ၁အကူၣ်(က)အဝဲအံၤဟူၣ်ရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်ကွီၣ်ကဖၢန့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်စ့ၣ်တဖၣ်ဆူတၢ်သိၣ်လိအပူၤ.မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးအပူၤ.တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဘဉ်ယးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤကဟံးယုၣ်စ့ၣ်ကိးဒီးတၢ်အန့ၣ်အဆၢလၢအကြိယာ်မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဟူးတၢ်စဲၤ(ဘဉ်ယးမိၢ်ပၢ်လၢအမ့ၢ်ကျဲၤဝဲၤကွၢ်လီၤသတြးတဖၣ်.က့ၣ်ကွဲၣ်တဖၣ်.တဲကိၤလၢကျိၣ်တဘဉ်အါအါတဖၣ်.တသ့ကွဲးသ့ဖးတဖၣ်.မိၢ်ပၢ်ဖဲးလွဲၤတဖၣ်.မ့တမ့ၢ်ကလုၣ်န့ၣ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ)တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤအပူၤ.ကီၢ်ရၢၣ်ကယုၣ်ကွဲၣ်မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးသန့တၢ်ဟူးတၢ်စဲၤတြးဘဉ်တၢ်မၤစ့ၤထီၣ်အီၤဆူညါကသ့ဒ်လဲၣ်ဒ်(မိၢ်ပၢ်တၢ်ဟံးယုၣ်မၤသကိးတၢ်)သန့ဟ့ၣ်ဝဲအခွဲးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကိၣ်ထီၣ်သီကိးန့ၣ်ဒဲးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကဘဉ်တၢ်ကွဲၣ်မ့ၢ်အီၤလၢကီၢ်ရၢၣ်ကွီၣ်တၢ်လီၢ်တတီၢ်တီၢ်ဒီးသိးကဟံးဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးအမူးဒ်သိးကကွၢ်အဒါက့ၤမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်သန့ဒီးသရၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဘူးဘူးတၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.မိၢ်ပၢ်ဒီးကရၢဖိအစၢၤလၢတၢ်ဖၢန့ၣ်အီၤလၢတၢ်ကရၢကရိအပူၤတဖၣ်ကဘဉ်တၢ်သ့အီၤလၢကီၢ်ရၢၣ်ကိးတီၢ်ဒဲး.တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖျၢၣ်ဘဉ်တဖျၢၣ်ဒ်သိးကဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်မ့ၢ်စ့ၤ.ကမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်မ့ၢ်စ့ၤန့ၣ်လီၤ.

၈. ဟူၣ်ရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်ကွီၣ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲကွီၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်အတၢ်သ့တုၣ်လၢမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်တၢ်စံၣ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်.မၤလီၢ်တၢ်မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤကွီၣ်အပူၤမၤသကိးတၢ်လၢအဟံးယုၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်.ပုၤသတၢ်လၢအမၤသကိးတၢ်လၢပုၤကွီၣ်မိၢ်ပၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်ကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်အစီၢ်.ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်စဲၤလၢအပိၣ်ထီၣ်အခဲလၢာ်လီၤဆီဒ်တၢ်ဒ်အဖိလၢာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

က. ဟူၣ်ရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်ကွီၣ်ကသ့ၣ်ဆူၣ်လၢ.တၢ်တီၢ်စၢၤမၤစၢၤတၢ်စ့ၣ်ခိၣ်တီ (၁)အကူၣ် (က)ဘဉ်ယးကွီၣ်.တၢ်မၤစၢၤကွီၣ်မိၢ်ပၢ်ခိၣ်ဖျိကီၢ်ရၢၣ်မ့တမ့ၢ်ကွီၣ်.ဒ်အတြးဝဲဘဉ်ဝဲ.တၢ်စ့ၣ်ခိၣ်တီလၢအဘဉ်တၢ်န့ၣ်ပၢ်အီၤဒ်အဖိလၢာ်တဖၣ်.လီၤဆီဒ်တၢ်ဒ်တၢ်တဲဖျါထီၣ်အီၤအဖိလၢာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- . ကီၢ်စဲၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်အတီၤပတီၢ်တဖၣ်လၢအလီၤသးမံ
- . ကီၢ်စဲၣ်အပူၤကွီၣ်မိၢ်ပၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်အတီၤပတီၢ်အတၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး.ကီၢ်စဲၣ်ဒီးလီၢ်ကဝီၤတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်အတၢ်သမံသမိးက့ၤဟံးယုၣ်ဒီးတၢ်သမံသမိးကွၢ်ထံက့ၤကိးကပၤဒဲး.
- . အကူၣ်(က)အတၢ်လီၢ်ဘဉ်
- . ကတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအဖိအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဒ်လဲၣ်ဒီး
- . ကမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤလၢအမၤတၢ်လၢတၢ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့တဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဆံးဆံးဖိၣ်မ့ၢ်စ့ၤ.တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်မ့ၢ်စ့ၤကဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢကိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်ဒီးနံၣ်ညါအတီၢ်ပူၤဒီးတဘျီတခါတၢ်ကလဲၤဟးအိၣ်သကိးစ့ၢ်ကိးဟံၣ်ဖိၣ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တဘျီတဘျီတၢ်ကကွဲးစ့ၢ်ကိးလံာ်ဆူမိၢ်ပၢ်အအိၣ်ဒ်သိးကနၢ်ပၢ်အိၣ်ကိၣ်စဲၣ်အတၢ်ဆဲးကျိးအတီၢ်ပတီၢ်,ကိၣ်စဲၣ်ဒီးလီၢ်ကဝီၤအတၢ်တံၤစၢၤမၤစၢၤ,ဒီးကတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအနီၣ်ကစၢ်ဒဲၣ်အဖိအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒ်လဲၣ်(အဒိ.မိၢ်ပၢ်ကကွၢ်ယုအဖိအစ့ၣ်အကျိၤလၢခိၣ်ဘျီထၢၣ်အပူၤ)ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဘၣ်သးတၢ်ကသ့ဆဲးကျိးကိၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒဲၣ်စဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခ. ဟ့ၣ်ရိၣ်ကိၣ်ကိၣ်သးဆူၣ်လၢ,ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအကိၣ်,ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ပိးတၢ်လီၤဒီးဟ့ၣ်တၢ်မၤလိၤဒ်သိးကမၤစၢၤမိၢ်ပၢ်တဖၣ်လၢကမၤစၢၤအဖိတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ကထီၣ်ဘးအစီၢ်,ဒ်အမ့ၢ်တစုသ့တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်,ကသ့သ့စဲးဖိကဟၣ်,ဒ်အကြားဝဲဘၣ်ဝဲ,လၢကမၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်သန့ခိဖျိ ၵး

မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဟူးတၢ်စဲၤအစ့ၤကတၢ်တတၢ်လၢတၢ်စ့ၢ်မိၢ်ပၢ်နီၣ်ခံၢ်(၁)တၢ်ကမၤစၢၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်,တၢ်ဟံၣ်ခံၢ်ဘါမိၢ်ပၢ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိလၢမၤစၢၤအဖိအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒ်သိးကတုၤဖိတၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်စုသ့တၢ်မၤ(အဒိ-ခိၣ်ဘျီထၢၣ်),တၢ်ဒူးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်,ဒီးကသ့သ့စဲးဖိကဟၣ်,ဒီးအစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကိၣ်စဲၣ်ကမၤစၢၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအလီၢ်တဖၣ်(အဒိ-ပုၤလၢအတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်,ပုၤလၢအဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိ)ဒ်သိးကထီၣ်ဘးဝဲဒ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ်အတၢ်လီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဂ. ဟ့ၣ်ရိၣ်ကိၣ်ရုၣ်ကိၣ်သးဆူၣ်လၢကမၤသကိးတၢ်ဒီး,တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအကိၣ်,ဟ့ၣ်အိၣ်ထီၣ်အကိၣ်သရၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်,ပုၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ်,ကိၣ်ခိၣ်တဖၣ်,ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိအစၢၤတဖၣ်,ကမၤလၢပုၤတၢ်ပညိၣ်ဒ်လဲၣ်,ဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးမိၢ်ပၢ်ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်ဒ်သိးသိး,တၢ်ဟံၣ်လုၢ်ဟံၣ်ပုၤ,တၢ်တံၤစၢၤမၤစၢၤ,တၢ်ဟ့ၣ်ဘူးဟ့ၣ်လဲၤမိၢ်ပၢ်,ဒီးဒူးအိၣ်ထီၣ်မိၢ်ပၢ်ဒီးကိၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကိၣ်သရၣ်အသိလၢကိၣ်ရုၣ်အပူၤခဲလၢာ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤခံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သိၣ်လိလၢကသ့ဆဲးကျိးလိာ်အသးဒီးမိၢ်ပၢ်ဒ်လဲၣ်,ဒီးတၢ်သ့တၢ်မၤသကိးတၢ်တစၢၤဒီးတစၢၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲတနံၣ်တဘျီတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အခါပုၤမၤတၢ်ဖိကိးစၢၤတၢ်ဟ့ၣ်အစူးလၢကမၤသိထီၣ်က့ၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒ်သိးကသ့မၤသကိးတၢ်ဆူညါအစီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ဃ. ဟ့ၣ်ရိၣ်ကိၣ်ရုၣ်ကိၣ်သးဆူၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီး,တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢအကြားဝဲဘၣ်ဝဲ,တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤမိၢ်ပၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်သန့ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်စဲၤယုဒီးတီၤဘျီကိၣ်တဖၣ်,ပုၤလၢအဖးထီၣ်သိလံာ်တဖၣ်,ဟံၣ်ဖိၣ်ဖိဟူးစဲၤလၢဖိသၣ်တီၤဘျီကိၣ်တဖၣ်အစီၢ်,မိၢ်ပၢ်လီၤစၢ်ဒ်ကိၣ်သရၣ်တၢ်ဟူးတၢ်စဲၤ,ကမ့ၢ်တီၤဘျီကိၣ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်စဲၤအစ့ၣ်အစၢၤတဖၣ်,တၢ်ကရၢကရိအတၢ်ဟူးတၢ်စဲၤအစၢၤတဖၣ်,ဒ်မ့ၢ်မိၢ်ပၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လီၢ်ခါၣ်သး,လၢကဟ့ၣ်ခံၢ်ဟ့ၣ်ဘါမၤစၢၤမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဒ်သိးကမၤသကိးတၢ်တုၤလီၤတီၤလီၤလၢအဖိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အစီၢ်,ခိဖျိ ၵး

ကိၣ်ရုၣ်-တၢ်စ့ၢ်ခိၣ်တီၤဖးလဲၢ်(၁)မိၢ်ပၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤတနံၣ်တဘျီလၢကဘျီရဲၣ်တၢ်စ့ၢ်ကိၣ်တဖၣ်,ကဟ့ၣ်နီၤလိာ်သးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကမၤသကိးတၢ်ဆူညါအစီၢ်,ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်စဲၤအစၢၤတဘျီကလုာ်(အဒိ-တီၤဘျီကိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်စ့ၤ,ဖိသၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်သီတုၤသၢနံၣ်,ပုၤတဝၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးကရၢ,ဒီးအစၢၤတဖၣ်)လၢပုၤတဝၢအပူၤစ့ၢ်ကိး,တၢ်တူၢ်လိၣ်မိၢ်ပၢ်အတၢ်ဆဲးကျိးဒီးမိၢ်ပၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လီၢ်ခါၣ်သးဒ်အကြားဝဲဘၣ်ဝဲဒီးကိၣ်စဲၣ်အတီၢ်ပတီၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

င. ဟ့ၣ်ရိၣ်ကိၣ်ရုၣ်ကိၣ်ကဟံးန့ၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢလၢတဖၣ်ဒီးမၤလီၤတၢ်က့ၤတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၣ်သးကိၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်က့ၤ,တၢ်ထံၣ်လိၣ်တဲသကိး,ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်စဲၤအစၢၤတဖၣ်,ဒီးကဘၣ်တၢ်ဆူအီၤဆူမိၢ်ပၢ်အအိၣ်ဒ်သိးကမၤသကိးတၢ်ဒီးအဖိလၢတၢ်နၢ်ပၢ်အပူၤဒီးကအိၣ်ဒီးတၢ်သးတဖျၢၣ်ယီၤဒီးလၢတၢ်မၤသကိးတၢ်အပူၤမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကအိၣ်ဒီးကျိၣ်လၢအနၢ်ပၢ်ဝဲဒ်သ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စဲၤလိာ်ကိးခါဒဲးကဘၣ်တမၤအီၤဒ်သိးကမၤစၢၤတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်သးကိၣ်ဒီးပုၤတဝၢတၢ်ဟူးတၢ်စဲၤတဖၣ်,တၢ်အိၣ်ဖိၣ်,ဒီးအစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်သိးတၢ်ကနၢ်ပၢ်အီၤစ့ၤစ့ၤအစီၢ်(အဒိ,တၢ်ကကျိၣ်ထံန့ၣ်ကျိၣ်လၢမိၢ်ပၢ်ဖးဝဲဘၣ်)

“ပုလဲအမည်ကုတ်” တံအဲအံကဟ်ယုဒီးပုကိုင်ထံကုတ်လဲပုနံတအီးပုနံယာတဖၣ်အဂီၢ်ခံကိုင်ခံကိုင်တကိုင်
လိၣ်ဘၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.